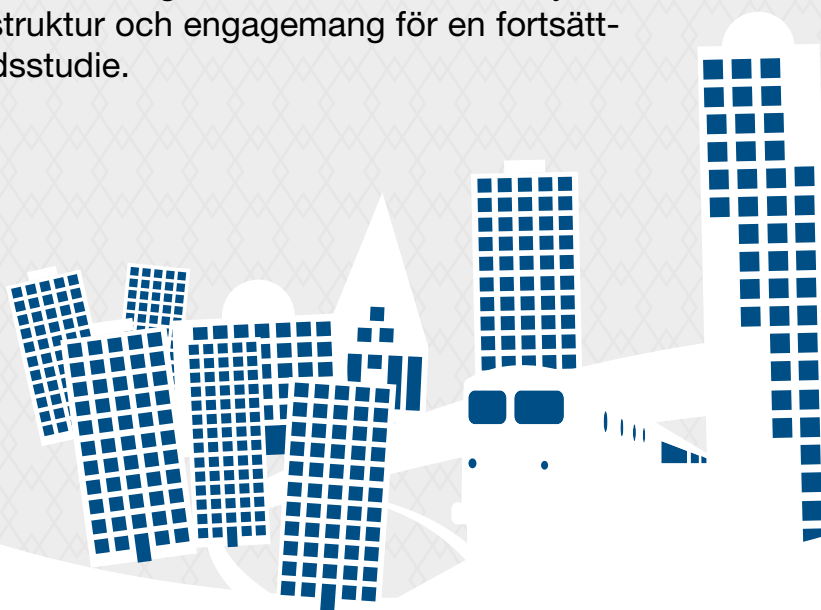

Vad betyder förarlös godstrafik för en region?

Resilient Regions Association och Region Skåne samlade relevanta aktörer för att diskutera vilka samhällseffekter som förarlös godstrafik kan innebära, med målet att kunna identifiera möjliga åtgärder.

Workshopen inleddes med ett antal presentationer för att ge in-
spel till de efterföljande diskussionerna och genomfördes därefter
i tre steg; attention – connecting – forward movement. Syftet
var att få fram idé, grovstruktur och engagemang för en fortsättning
i en kollektiv framtidsstudie.

”ATTENTION”

Effektivare transporter och attraktivare regioner

I inledningen av workshopen ställdes frågan om varför vi intresserar oss för den förarlösa godstrafiken. Vi konstaterar att vi har utmaningar med flödet av gods till våra urbana miljöer.

Städer måste planeras på ett mer omsorgsfullt sätt då vi i framtiden kommer att vara fler som skall dela på stadens ytor. Effektivare transporter blir därmed ett uppenbart utvecklingsområde. Transporterna måste således inte bara bli energieffektiva och miljövänliga, där fokus fram till idag har legat på fordonet, utan måste också som helhet bli mer utrymmeseffektiva. Ledigt utrymme kommer att ha mycket stort ekonomiskt värde.

Kommuner omfattar mer än tätort och stadskärnor. Den nya förarlösa teknologin möjliggör helt nya transportmönster mellan stad och landsbygd – både inom egen kommun och över kommungränser. Flödet av gods går traditionellt från landsbygd in till staden, men i framtiden med godstransporter till betydligt lägre kostnader blir även flödet av gods från stadens logistikcenter till landsbygden och dess konsumenter lönsamt och intressant. Landsbygden får med detta ökad attraktivitet. Tekniken är tillgänglig och det finns spännande möjligheter för kommuner och regioner att utveckla effektivare, miljövänligare och mer attraktiva system för godsflödet.

”

Den nya förarlösa
teknologin möjliggör helt nya
transportmönster

”CONNECTING”

Kostnadsbesparingar och fler framtida möjligheter

Det är alltid lätt att identifiera ekonomiska faktorer som en drivkraft. Det är enkelt att inse att om man tar bort chauffören, har en drivlina i fordonet som kräver minimalt med underhåll samt inte behöver bygga förarhytt till kommande lastbilar så minskar kostnaderna. Det är dock inte den enda drivkraften utan den samverkar med flera andra drivkrafter. I presentationer och i diskussionen blev det tydligt att det finns ett antal trender som möjliggör ett tekniskifte och att det finns ett antal faktorer som gör att det är rätt tid för att påbörja ett sådant tekniskifte. Sedan Parisavtalet (2015) har det blivit tydligt att nationella beslut och överenskommelser inte är nödvändiga för att kunna påverka klimatutvecklingen. Lokala och regionala åtgärder har betydelse för att nå globala hållbarhetsmål. Den globala urbaniseringsvågen sätter press på godsflödet som koncentreras runt städerna. Den urbana miljön fungerar som en gravitationskraft på godset och logistiklösningarna måste optimeras för att det överhuvudtaget skall fungera. Urbaniseringstrenden kommer att bestå under lång tid framöver och därför behövs framtidsinriktade lösningar för godsflödet. Det är en utmaning med hög grad av komplexitet, som kräver att man adresserar det som en sådan. Små, avgränsade projekt kommer inte ensamma kunna utgöra lösningen. Vi kan inte förvänta oss att enkla, enskilda lösningar är tillräckliga.

”

Vi kan inte förvänta oss att enkla,
enskilda lösningar är tillräckliga

Digitaliseringen skapar stora möjligheter att höja kvalitén i samhällets olika tjänster. Med tillgång till digital data kan vi skapa realtidskvalité där vi både kan följa och styra godsflödet för att

möta behovet av snabba leveranser, leveranser på exakt tid, ”just in time”, etc. Vi kommer dessutom att kunna identifiera behovet av transporter innan någon ens har planerat eller efterfrågat dem, genom att koppla ihop en mängd data – t.ex. väder och köpbeteende.

Utvecklingen av uppkopplade devices är långt framme och går dessutom mycket snabbt. Inom något år kommer vi att ha tillgång till 5G och därmed är det digitala flödet av data möjligt för allting som kan vara uppkopplat. Det skapar helt nya möjligheter i godsflödet där inte bara fordonet utan allt gods och all godshantering kan vara uppkopplat.

”

Det skapar helt nya möjligheter i godsflödet

Vi lever i en ny elektrifieringsrevolution. Allt mer går med elektricitet – bilar, lastbilar, cyklar, enhjulingar, skateboards m.m. Vi rör oss bort från fossila bränslen, inte bara för att det utgör ett hot mot miljön utan också för att andra alternativ blir bättre än de fossila. Bränsleceller, vätgas, biogas och olika kombinationer med elmotorer kommer att finnas med som olika alternativ i framtiden.

Automatisering och robotisering är en tydlig beståndsdel i förarlös godstrafik. Utvecklingen sker dessutom inom fler sektorer, vilket kommer att öppna möjligheter för godsflödet. Många av tjänsterna kring godshantering blir automatiserade och truckar och andra manuella lastningsmetoder kommer såklart också att påverkas av detta.

Under workshopen presenterades sex globala trender; hållbarhet, urbanisering, digitalisering, elektrifiering, automatisering och uppkoppling. Trenderna tillsammans med tidigare nämnda ekonomiska fördelar pekar på att det gäller att investera i och planera för framtida autonoma godsflöden.

”FORWARD MOVEMENT”

Större och bättre system med många involverade

Det verkar som att alla är överens om att det kommer att ske stora förändringar kring flödet av gods. Redan idag är så mycket teknik tillgänglig att det inte längre är tillgång på tekniska lösningar som begränsar oss. Det tycks snarare vara förmågan att sätta ihop allting till bättre, sammanhängande system. Det innebär att vi behöver våga satsa på större komplexa piloter med flera olika aktörer inblandade; konsumenter, varuägare och byggindustri – dvs. alla de som är kunder och leverantörer i kedjan. Det räcker dock inte utan vi måste ha med de som är ”policy makers”; lagstiftare, myndigheter, de som ska kontrollera och följa upp regelverk, försäkringsgivare m.fl. Självklart måste hela samhällsplaneringssektorn vara engagerad; allt från länsstyrelser och trafikverk till arkitekter, designers och konsulter. Hur kan vi öka kunskapen om framtida behov och möjligheter? Hur vi får alla engagerade?

”

Hur engagerar vi alla?
Hur kan vi accelerera utvecklingen?

Hur kan vi accelerera utvecklingen?

Vi kan konstatera att det i Skåne finns både resurser och strukturkapital som skulle kunna ligga till grund för att faktiskt realisera *forward movement*. Region Skåne har antagit en strategi för att utveckla Skåne som en hållbar gods- och logistikregion och kommer att, inom ramen för det skånska godsnätverket, arbeta vidare med frågan om hur autonoma lastfordon kommer att kunna påverka infrastrukturen och vilka systemeffekter som det kan ge.

Resilient Regions Association fortsätter att ha fokus på flödet av gods som är ett av de sex urbana flödena. Vi kopplar det till utmaningar kring klimatförändringar, urbanisering och disruptiva teknologigenombrott, nationellt och internationellt.

Du är självklart välkommen att kontakta Region Skåne för frågor kring det skånska godsnätverket.

Kontakt

Resilient Regions Association

Magnus Qvant

magnus.qvant@resilientregions.org

Region Skåne

Petra Stelling

petra.stelling@skane.se

Nicolas Cronberg

nicolas.cronberg@skane.se

